प्लाष्टिकको भाँडा उत्पादन गर्ने उद्योग

परिचय

भाँडाकुडां दैनिक जीवनको लागि नितान्त आवश्यक सामग्रीहरु हुन् । हाल प्रयोगमा आएका धातुहरु जस्तै पितलका भांडाकुंडाहरु निकै खर्चिलो हुने भएकोले यस्तो खर्चिलो सामानहरुको सट्टा साधारण मध्यम वर्गको मानिसहरुले आलुमोनियमको भांडाहरु तथा प्लाष्टिकका सामानहरु प्रयोगमा ल्याउन थालेका छन् । यी सामग्रीहरु अन्य धातुहरुबाट तयार पारिएका सामानहरु भन्दा हलुङ.गो र किफायती हुन्छन् । आजकल प्रत्येक घरमा कुनै न कुनै प्लाष्टिकबाट निर्मित सामानहरु प्रयोग भएको पाइन्छ । तसर्थ घरायसी कार्यको दैनिक व्यवहारमा आवश्यक हुने प्लाष्टिक कन्टेनर तथा जारक्यान, जुन तरल पदार्थहरु राख्न प्रयोग गरिन्छ सो उत्पादन गर्ने आधारमा प्रस्तुत स्कीम तर्जुमा गरिएको छ ।

विभिन्न प्रकारका प्लाष्टिकका भाँडा उत्पादन गर्न आवश्यक पर्ने यन्त्र तथा उपकरणहरु, विद्युत शक्ति इन्धन, वार्षिक उत्पादन क्षमता, आदिका बारेमा उद्योग खोल्नु पूर्व जानकारी दिन खोजिएको छ । उद्योगीहरुले उत्पादनको प्रकृति हेरी यन्त्र वा उपकरण छान्न, तीनका इफिसियन्सी, उर्जा उपभोग र आर्थिक भारका बारेमा अग्रीम जानकारी समेत प्राप्त गर्न सक्छन् । आफूलाई आवश्यक पर्ने जनशक्ति, बैक बाट लिनु पर्ने ऋण तथा ब्याजका बारेमा, इन्सुरेन्स प्रिमियमका बारेमा सचेत रहन्छन ।

उद्योगलाई आवश्यक पर्ने वार्षिक स्थीर खर्च, चल खर्च तथा भैपरिआउने खर्च, वार्षिक आम्दानी नाफा नोक्सानीको आकलन समेत प्रस्तुत स्कीममा खुलाइ सम्पूर्ण उद्यमीहरुलाई सजिलो बनाइएको छ ।

अफै वातावरणीय प्रतिकूल प्रभावका बारेमा जडान गर्नु पर्ने संयन्त्र तथा उद्योगी स्वयं वातावरण प्रति चनाखो र सक्रिय हुन अपनाउनु पर्ने तथ्य समेत यस स्कीममा उल्लेख गरिएको छ । यस स्कीमले उत्पादन प्रकृया, वातावरणीय पक्ष तथा रोकथामका उपायहरु, कामदारको स्वास्थ तथा सुरक्षा, तालीम र अग्नी तथा विद्युतीय आकस्मिक घटनाका बारेमा समेत समेटेको छ ।

प्लाष्टिकको भाँडा उत्पादन प्रकृयाः

खरिद

सर्वप्रथम यस उद्योगका कच्चा पदार्थ एच.डी.पी.ई. ग्रानुल्स स्थानीय बजारबाट खरिद गरिन्छ ।

ब्लो मेल्डीङ

सफा र सुकेको एच.डी.पी.ई. ग्रानुल्स (ब्लोमाउल्डिगं रेन्ज) मेशीनको माथिल्लो भाग स्थित हपरमा क्षमता अनुसार भरिन्छ ।

तताउने

सो ग्रानुल्स विस्तार विस्तार मेशीनको यान्त्रिक प्रणालीव्दारा निश्चित दरमा तताउने भागमा पठाइन्छ जहां तातो स्क्रुद्धारा ग्रानुल्स नरम पारिन्छ । अनि पग्लेको र तातो तरल पदार्थ उच्च चापमा नोजलको सानो प्वालबाट मेशीनसंगै जोडिएको डाइमा पठाइन्छ ।

साइजमा ल्याउने

कम्प्रेशरबाट सानो स्वर पाइपद्धारा चाहिंदो मात्रामा हावा मुख्य मेशीनको अघिल्लो भागस्थित जोडिएको डाइ (माउल्ड) मा पठाइन्छ र प्लाष्टिकको भाडा तयार गरिन्छ ।

चिसो बनाउने

यसरी तयार भएको भाँडालाइ आवश्यक चिसो ठाँउमा राखी भण्डार गरिन्छ ।

प्लाष्टिकको भाँडा उत्पादन प्रकृया प्रवाह

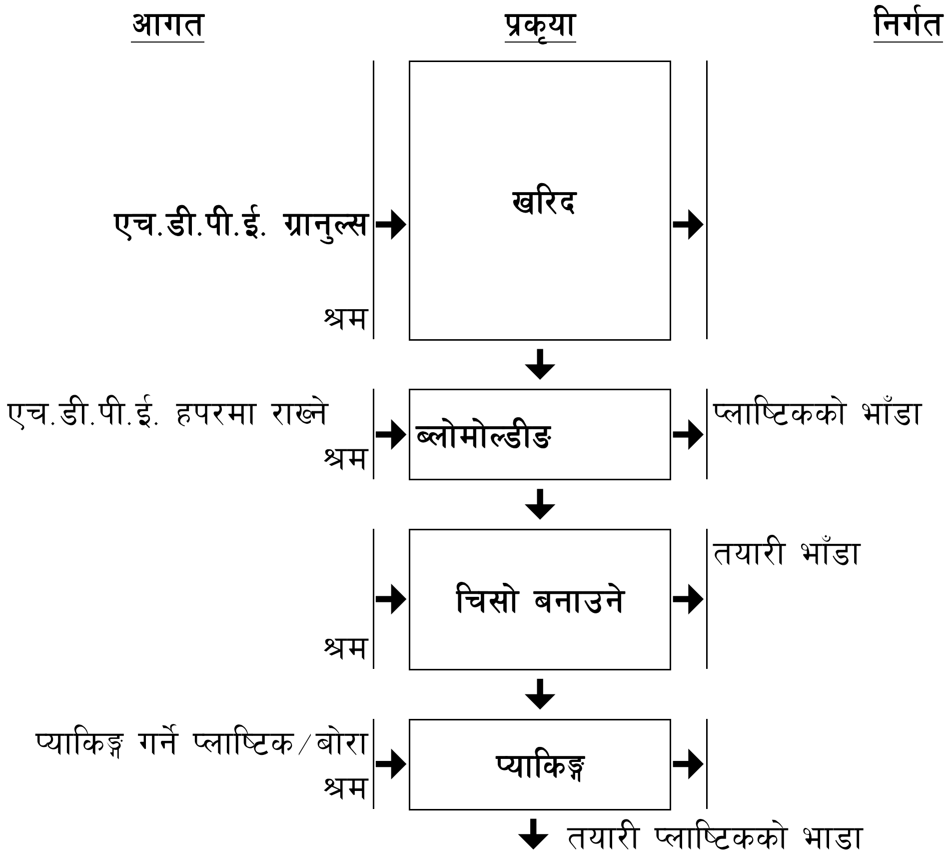

वातावरणीय पक्ष

प्रदुषणको किसिम

प्रस्तुत उद्योगबाट खास गरी निम्नानुसारको खेर पदार्थको निस्काशन वा प्रदुषणबाट वातावरणमा असर पार्न सक्ने देखिन्छ।

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	निश्कासन हुने बस्तुहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	प्लाष्टिकका टुक्राहरु र धुलो ठोस खेरको रुपमा निस्कन्छ
२	तरल खेर पदार्थ	तरल खेर पदार्थ निस्कदैन
३	ध्वनी प्रदुषण	उत्पादनको क्रममा केही ध्वनी निश्कन्छ।
४	वायु प्रदुषण	केही गन्ध आउन सक्छ।

रोकथामका उपायहरु

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	रोकथामका उपायहरु

१	ठोस खेर पदार्थ	प्लाष्टिकका टुक्राहरु र धुलो स्क्राप विक्री गर्न सकिन्छ
२	तरल खेर पदार्थ	
३	ध्वनी प्रदुषण	उत्पादनको क्रममा निश्कने आवाजबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न निम्नानुसारको ब्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ । ➢ मेशिन जडान गर्दा फाउण्डेशन मजबुत गरी कम्पन कम गर्नु पर्छ । ➢ मेसिनमा ग्रीज लुब्रिकेन्टहरु लगाइ आवाज कम गर्नु पर्छ । ➢ कामदारहरुलाई एअर प्लग र अन्य सुरक्षात्मक उपकरणहरु को ब्यबस्था गर्नु पर्छ । ➢ ध्वनी प्रदुषणका कारक मेशिनहरुलाई सेड भित्रमात्र संचालन गर्नु पर्छ ।
४	वायु प्रदुषण	एडजस्ट पंखाको पर्याप्त ब्यवस्था गर्नुपर्छ

सरसफाई

उद्योगबाट निस्कने खेर जाने ठोस पर्दाथ प्लाष्टिकका टुक्राहरु र धुलो स्क्राप हुन । प्लाष्टिकका टुक्राहरु र धुलो स्क्रापलाइृ स्क्राप भेन्डरलाई विक्री गर्नु पर्छ कारखाना मेशिनहरु सरसफाई गरी बेला बेलामा मर्मत सम्भार गर्नु पर्छ । साथै निम्न आचार संहिता अपनाउनु पर्दछ ।

- Good House Keeping Practice अपनाउनु पर्छ ।
- सकेसम्म आल्युमिनियमका टुक्राहरुलाई भईमा छरिनबाट रोक्नु पर्छ ।

कामदारहरुको स्वास्थ्य र सुरक्षा

कामदारहरुको स्वाास्थ्य सुरक्षाको लागी प्राथमिक उपचारको व्यवस्था गर्नु पर्छ । मास्क, पन्जा जस्ता स्वास्थ्य सुरक्षाका साधनहरु उपलब्ध गराउनु पर्ने हुन्छ । कामदारहरुको स्वास्थ्य उपचारको लागि समय समयमा स्वास्थ्य परिक्षणको ब्यबस्था गर्नु पर्छ ।

ध्वनी प्रदुषण:

मेशिन जडान गर्दा फाउण्डेशन मजबुत गर्नु पर्छ । जसले गर्दा मेशिन सचालन गर्दा कम्पन्न कम हुन्छ । मेसिनमा ग्रीज लुब्रिकेन्टहरु लगाई कम आवाज निस्कने बनाउन सकिन्छ । कामदारहरुलाई एअर प्लग र अन्य सुरक्षात्मक उपकरणहरु को ब्यबस्था गर्न पर्ने हुन्छ । ध्वनी प्रदुषणका कारक मेशिनहरुलाई छुट्टै कोठा भित्रमात्र संचालन गर्नु पर्छ ।

ट्रेनिङ्ग:

कामदारहरुलाई आवश्यकता अनुसारको कामको तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्छ।

अग्नी तथा विधुतिय आकस्मिक घटनाः

अग्नी नियन्त्रण गर्न अग्नि निवारक सिलिण्डर कारखानामा राख्न प्राथमिकता दिनु पर्छ। विद्युतिय तार जडानमा विषेश होसियारी अपनाउनु पर्छ।